

Növényvédőszer-felhasználás

Tartalom

[Bevezető](#)..... 1

[Főbb növényvédelmi adatok Magyarországon](#) 1

[Növényvédőszer-felhasználás a Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Tervben szereplő növénykultúrákban 2014-ben](#)..... 2

[Növényvédőszer-forgalmazás az Európai Unióban](#)..... 4

Bevezető

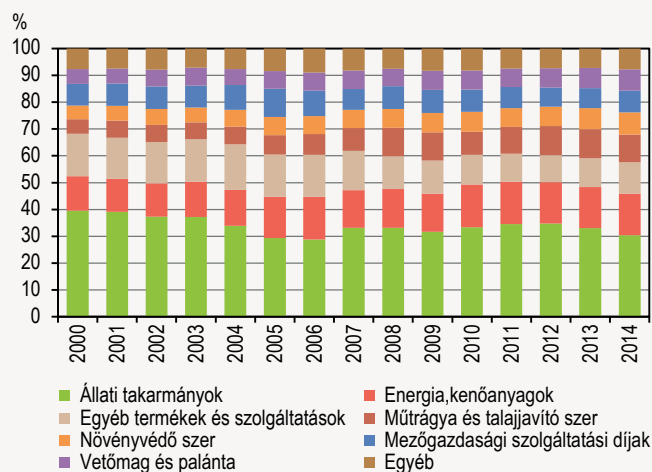
A gyomok, a kórokozók és a kártevők elleni védekezéshez, illetve a megfelelő mennyiségű és minőségű termés eléréséhez a mezőgazdaságban növényvédőszer használata szükséges. A növényvédőszer-használat azonban mind a környezet, mind az egészség szempontjából kockázatot jelenthet, bár a forgalomba hozott szerekben található hatóanyagok – a jogszabályi előírások eredményeként – egyre kevésbé veszélyesek. A növényvédőszer-felhasználásból adódó egészségügyi, környezeti kockázat csökkentése, és az erre irányuló Fenntartható Növényvédőszer-felhasználás Stratégiájának kidolgozása az EU 2012-ig tartó hatodik akcióprogramjának egyik kiemelt területe volt. A 2009/128/EK irányelv pedig meghatározta a fenntartható növényvédőszer-használat elérésének közösségi kereteit. A növényvédőszer-felhasználás szerepel az Eurostat által kidolgozott agrár-környezeti indikátorrendszerben is.¹

Főbb növényvédelmi adatok Magyarországon

Hazánkban a növényvédőszer-használat aránya a mezőgazdaság folyó termelőfelhasználásán belül folyó alapon számítva a 2000. évi 5,1%-ról 2014-re 8,3%-ra emelkedett.

1. ábra

A mezőgazdaság folyó termelőfelhasználása

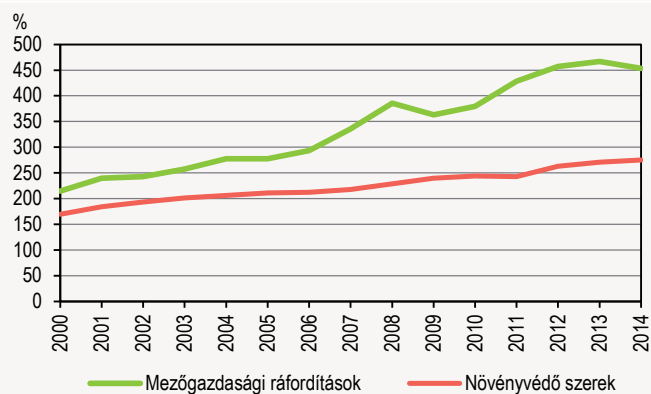
Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_omr002b.html

¹ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Agri-environmental_indicator_-_pesticide_risk

Mivel az 1995-ös bázisévhez viszonyítva a növényvédőszer ár nem emelkedett olyan mértékben, mint a többi mezőgazdaságban felhasznált termék és szolgáltatás ára, a folyó termelőfelhasználáson belüli arány növekedését a felhasznált mennyiség növekedése okozta.

2. ábra

A mezőgazdasági ráfordítások árindexe (1995=100%)

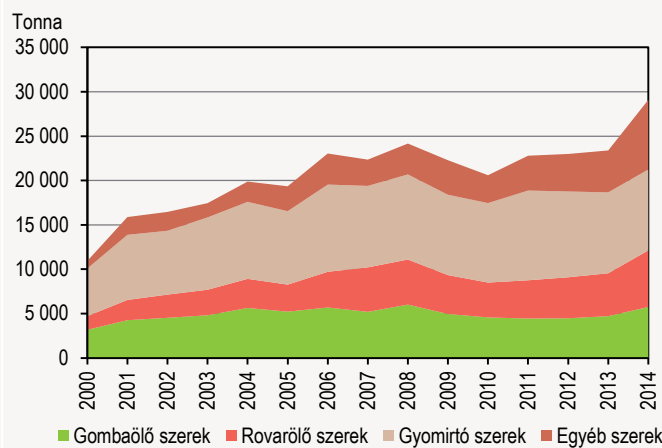

Forrás: https://www.ksh.hu/docs/hun/xstadat/xstadat_eves/i_qsma001b.html

A mennyiség növekedését az Agrárgazdasági Kutató Intézet adatai is alátámasztják. Az intézet évente gyűjti a **mezőgazdasági termelők részére értékesített növényvédőszer mennyiségét** a négy fő szercsoport (gombaölő, rovarölő, gyomirtó és egyéb szerek) körében. Az adatok alapján a gazdasági válság éveit leszámítva a mezőgazdasági termelők részére értékesített növényvédőszer mennyisége 2000 óta szinte folyamatosan nőtt.

3. ábra

A növényvédőszer értékesítése

Forrás: Agrárgazdasági Kutató Intézet.

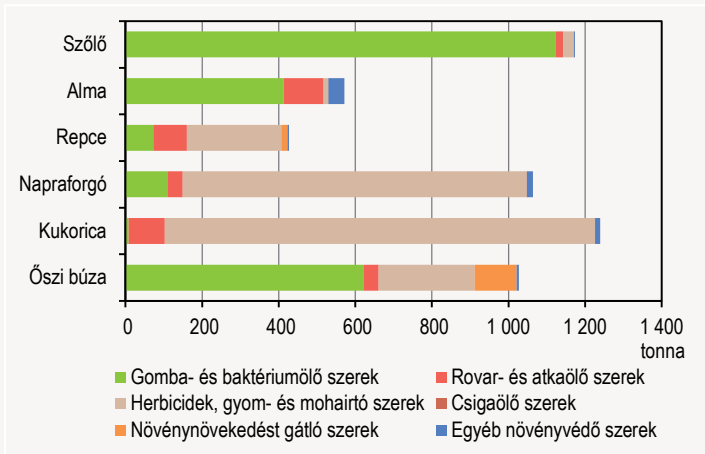
https://www.aki.gov.hu/publikaciok/publikacio/a:309/novenyvedo_szerek_ertekesitese

A forgalmazott és felhasznált mennyiség közötti különbséget az okozza, hogy ezeket a hatóanyagokat nem csak ezekben a kultúrákban, továbbá nem csak a mezőgazdaságban használják fel. A glifozát (gyomirtó hatóanyag) felhasználása jelentősen megnőtt világszerte: a forgalmazott mennyisége hazánkban is növekedett az utóbbi években, 2014-ben a legnagyobb mennyiségben forgalmazott hatóanyag volt, ami 47%-os növekedés 2013-hoz képest. Felhasználása jelentős részben történhet azonban a mezőgazdaságon kívül (konyhakertekben, parkokban, esetleg sportpályákon) is, illetve a 2014. évi forgalmazott mennyiségben történt jelentős növekedés még nem jelent meg a 2014. gazdálkodási évi felhasználásban (amely az őszi vetésű növények esetében 2013-ban kezdődött).

A szántóföldi kultúrákban (az őszi búza kivételével) inkább a gyomirtó szerek felhasználása dominál, míg az alma és szőlő esetében a gombaölő szerekből használnak fel sokat a gazdálkodók.

7. ábra

A felmérésben szereplő hat növénykultúrában felhasznált hatóanyagok mennyiségei, 2014

Egy hektárra vetítve hazánkban a kénfelhasználás a legnagyobb (11,5 kilogramm/hektár).

3. tábla

Az őszi búza-, kukorica-, napraforgó-, repce-, alma- és szőlőterületen a legnagyobb mennyiségben felhasznált hatóanyagok, 2014

Hatóanyag neve	Mennyiség, tonna	Kezelt alapterület, hektár	Egy hektárra jutó mennyiség, kilogramm/hektár
Kén (gombaölő)	863,2	75 217	11,5
S-metolaklór (gyomirtó)	572,3	303 195	1,9
Glifozát (gyomirtó)	350,2	228 246	1,5
Terbutilazin (gyomirtó)	228,6	408 996	0,6
Pendimetalin (gyomirtó)	225,2	221 913	1,0
Dimetenamid (gyomirtó)	225,2	169 425	1,3
Réz-oxiklorid (gombaölő)	149,8	46 632	3,2
Mankoceb (gombaölő)	143,5	41 284	3,5
Klórpirifosz (rovarölő)	142,7	286 379	0,5
Tebukonazol (gombaölő)	138,6	856 478	0,2
Klórtonil (gombaölő)	109,9	133 881	0,8
Dikvát (gyomirtó)	106,8	184 636	0,6
Klórmekvát (növekedésgátló)	102,2	135 801	0,8
Prokloráz (gombaölő)	95,0	261 676	0,4
Metazaklór (gyomirtó)	94,0	113 146	0,8
Dikamba (gyomirtó)	89,0	328 231	0,3
Bentazon (gyomirtó)	87,2	90 605	1,0
Folpet (gombaölő)	79,7	35 385	2,3
Kaptán (gombaölő)	70,5	16 309	4,3
Petoxamid (gyomirtó)	69,4	137 593	0,5

4. tábla

Az őszi búza-, kukorica-, napraforgó-, repce-, alma- és szőlőterületen a legnagyobb mennyiségben felhasznált növényvédő szerek, 2014

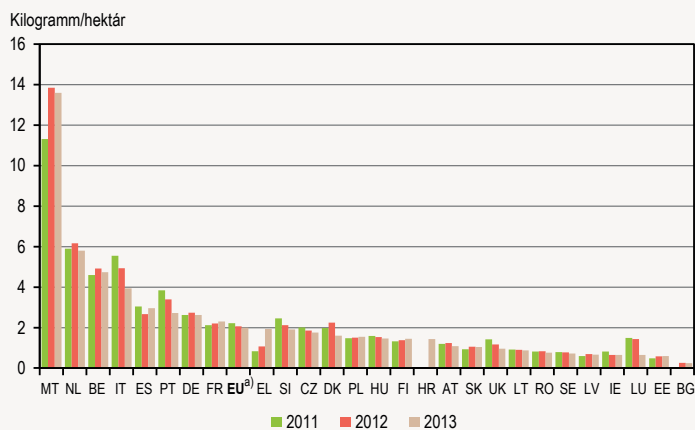
Őszi búza		Kukorica		Napraforgó		Repce		Szőlő		Alma	
Megnevezés	Mennyiség	Megnevezés	Mennyiség	Megnevezés	Mennyiség	Megnevezés	Mennyiség	Megnevezés	Mennyiség	Megnevezés	Mennyiség
CHEROKEE	200,2	FORCE 1,5 G	1 414,5	WING-P	322,7	BUTISAN STAR	77,5	KUMULUS S	233,2	KUMULUS S	51,4
TANGO STAR	199,1	LAUDIS	356,2	KENTAUR 5 G GARDOPRIM PLUS	276,8	CARAMBA TURBO BUTISAN	70,2	THIOVIT JET EUROKÉN 2000	161,9	THIOVIT JET	46,0
REDENTIN 75 RB	163,6	LUMAX FIX PRO	336,5	GOLD	205,5	COMPLETE	53,8	80 WG MICROTHIOL	139,9	AGROL PLUSZ	43,0
CYCOCEL 460	157,8	KENTAUR 5 G	243,3	PULSAR 40 SL	170,9	PANTERA 40 EC	51,5	SPECIAL	107,5	MERPAN 80 WDG	41,1
FALCON PRO	147,3	LUMAX SE	187,8	RACER	160,0	FOLICUR SOLO	47,0	COSAVET DF	95,9	AGROKÉN	37,1
WIRTUOZ 52 EC	145,7	MONSOON ACTIVE	114,3	REGLONE AIR	149,4	BISCAYA	44,3	MONTAFLOW	56,8	ORTHOICID 80 WDG	32,2
OSIRIS	91,1	CAMBIO	106,1	DUAL GOLD 960 EC GARDOPRIM PLUS GOLD+ DUAL	93,1	PICTOR SC	40,0	NEORAM 37,5 WG	53,3	TIURAM GRANUFLOW	29,1
VITAVAX 2000	85,4	CALARIS PRO	85,3	GOLD 960 EC	91,3	ZOPP	37,0	MILDICUT	45,7	DITHANE M-45	17,4
STABILAN SL	64,0	STOMP SUPER	83,2	DESSICASH 20 SL	91,2	FOZÁT 480	34,8	NECATOR PLUS	38,9	NECATOR PLUS	17,2
OPERA NEW	60,7	MONSOON	66,4	FORCE 1,5 G	83,7	NURELLE-D	34,5	SULGRAN DF	29,0	TERCEL	17,1
ZAMIR	53,9	ADENGO	66,0	PULSAR	79,9	ROUNDUP MEGA	33,5	MICRO SPECIAL	27,7	BRAVO 500	16,8
FEZAN PLUS	48,2	SUCCESSOR T	60,1	PICTOR SC	72,2	SULTAN TOP	30,7	PERGADO F	25,1	EUROKÉN 2000 80 WG	15,8
ZANTARA	44,2	PYRINEX 48 EC GARDOPRIM PLUS	52,4	RACER 250 EC	49,7	SULTAN 50 SC	30,0	NECATOR 80 WG	24,8	SHAVIT F	14,3
AMISTAR XTRA	42,8	GOLD	44,4	FOZÁT 480	48,5	TEBUSHA 25EW NURELLE-D 50/500	22,8	DITHANE M-45	22,6	MANZATE 75 DF	14,2
ROUNDUP MEGA	37,8	WING-P	33,6	PANTERA 40 EC	47,9	EC	22,5	MASK 500	21,7	NEVIKÉN	13,8
SÓLYOM 460 E	37,3	COLOMBUS EC	31,7	AMISTAR XTRA	47,0	REDENTIN 75 RB	20,9	POLYRAM DF	21,2	POLYRAM DF	13,4
DON Q	35,2	STELLAR	29,8	ZAMIR	46,8	PROPULSE	19,2	FOLPAN 80 WDG	21,2	SYLLIT 400 SC	13,4
PROSARO	34,0	KELVIN 40 SC	28,1	GLYFOS	44,2	REGLONE AIR	18,9	SOLOFOL KARATHANE	18,1	MONTAFLOW	12,7
LEGATO PLUS	33,5	PRINCIPAL PLUS	25,3	ROUNDUP MEGA	42,2	CLERATOP	18,9	STAR	16,3	FUNGURAN-OH 50 WP	12,5
COLOMBUS EC	31,1	GLYFOS	24,5	FIGARO	37,4	DESSICASH 20 SL	18,8	VONDOZEB DG	14,8	CUPROXAT FW	11,9

Növényvédőszer-forgalmazás az Európai Unióban

Mivel a növényvédőszer forgalomba hozott és felhasznált mennyiségéről történő adatgyűjtést rendelet szabályozza, így az adatok az EU többi tagállamára vonatkozóan is elérhetők és összehasonlíthatók.² Az összehasonlíthatóság érdekében a forgalomba hozott mennyiségeket a mezőgazdasági területre vetítettük, bár fontos megjegyezni, hogy ezen mennyiség egy része nem a mezőgazdaságban kerül felhasználásra. Az egy hektár mezőgazdasági területre jutó hatóanyag mennyisége hazánkban kissé az EU átlaga alatt van.

8. ábra

Egy hektár mezőgazdasági területre jutó hatóanyag-mennyiség az Európai Unióban

a) Az EU-adatok az aktuális tagországok adatai közül nem tartalmazzák 2011-ben Bulgária és Ciprus, 2012-ben és 2013-ban Ciprus adatát.

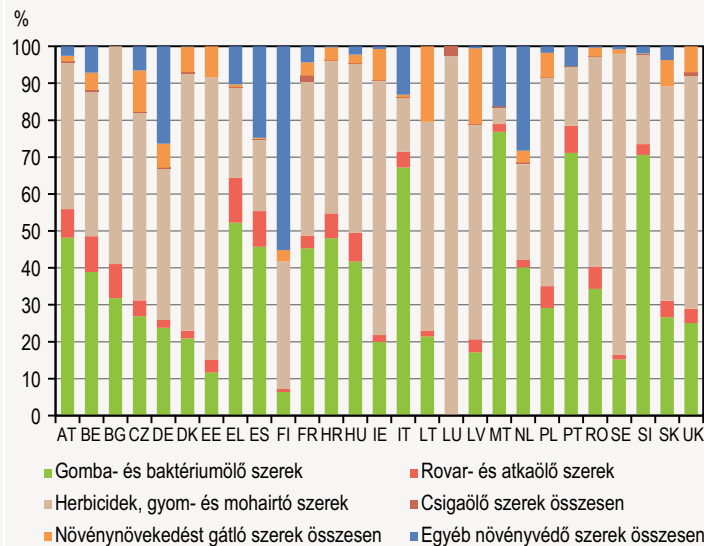
Forrás: Eurostat.

[Az ábrában használt rövidítések.](#)
² <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

A klimatikus adottságtól és a mezőgazdasági termelés szerkezetétől függően a különböző tagországokban eltér a forgalmazott hatóanyag-mennyiségek megoszlása.

9. ábra

A forgalomba hozott hatóanyag mennyiségének megoszlása az Európai Unióban, 2013

Forrás: Eurostat.

[Az ábrában használt rövidítések.](#)

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu
[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu